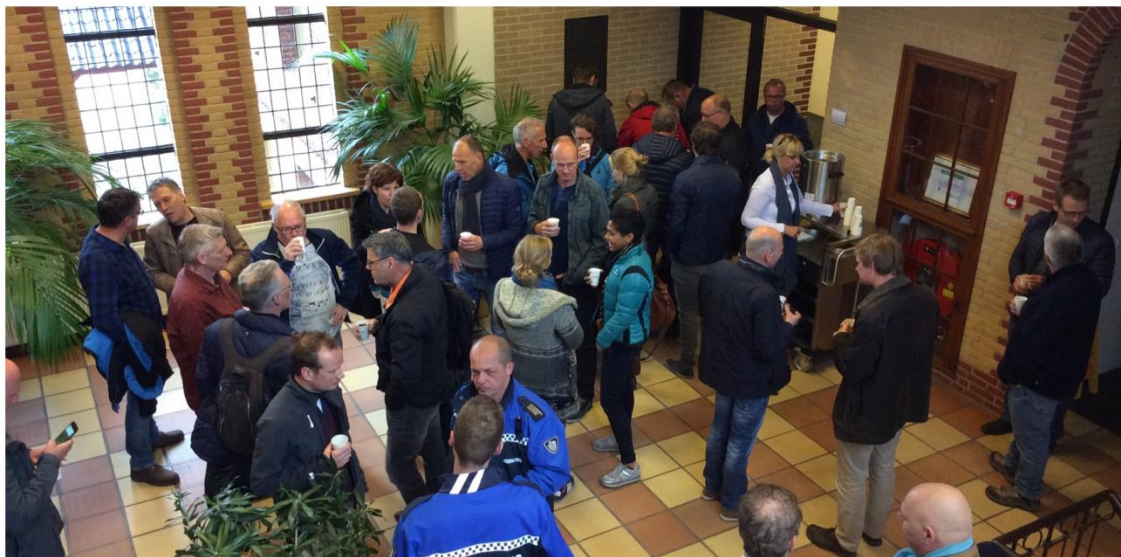

We spreken af bij de waterkant ...

Winterswijk, 12 april 2017

We spreken af bij de waterkant ...

Ruim 40 deelnemers kwamen op 12 april 2017 naar Winterswijk voor de workshop “We spreken af bij de waterkant...”. Het betrof genodigden van gemeenten en het waterschap uit de regio Achterhoek +. Uit de titel van de bijeenkomst blijkt de tweeledige bedoeling:

- De menselijke kant, namelijk het ontmoeten van collega’s die net als jij betrokken zijn bij het werk aan en nabij het stedelijke water. Ontmoeting leidt tot betere samenwerking.
- De zakelijke kant, namelijk het maken van werkbare afspraken die in de praktijk worden nagekomen en die bijdragen aan goed stedelijk waterbeheer.

In deze notitie een beknopt verslag van de bijeenkomst, inclusief sfeerfoto’s en foto’s van de sheets met de gepresenteerde resultaten vanuit de workshops.

Inhoudsopgave

Oog op ontmoeting.	3
Opdrachten voor de workshops.	4
Presentatie workshop 1 – Slechte waterkwaliteit.....	5
Presentatie workshop 2 – Inrichting en onderhoud.	7
Presentatie workshop 2(extra) – Inrichting en onderhoud.....	9
Presentatie workshop 3 – Streefbeelden realiseren.....	11
Presentatie workshop 4 – Incidenten.	13
Reflectie door aanwezige bestuurders.....	15
Evaluatie naar aanleiding enquête deelnemers.....	17
Vervolg van “We spreken af bij de waterkant....”	18

Oog op ontmoeting.

Het ontmoeten van de collega's is minder vanzelfsprekend dan je in eerste instantie zult denken. Het punt is dat er nogal wat betrokkenen zijn, die elk op eigen wijze invloed hebben. Bijgaand schema illustreert dit. Je hebt collega's met functies waarin je vorm geeft aan de toekomst. Zij zijn vaak gericht op verandering. Je hebt daarnaast beheerders, veelal drukbezette mensen die veel ballen tegelijk in de lucht moeten houden. Zij zijn dikwijls gericht op instandhouding. Tot slot heb je de onderhoudsmedewerkers en degenen die hen aansturen. Zij hebben te maken met de feitelijke situatie buiten, die soms afwijkt van hetgeen binnen wordt gedacht. En ze hebben dikwijls contact met burgers. Dat zijn drie abstractieniveaus van functioneren, bij zowel de gemeente als het waterschap. Dat levert 6 vakjes op en dikwijls meerdere mensen per vakje. Het is een kunst om hiermee contact te houden en af te stemmen, terwijl je ook gewoon je eigen werk moet doen.

Type functie	Gemeente	Waterschap
Vormgever, ontwerper, beleidsmaker	??	??
Beheerder van openbare ruimte en/of water	??	??
Medewerker / aansturing onderhoud	??	??

Vraag van de dag: In welk vakje past jouw functie en met wie hou jij contact?

Opdrachten voor de workshops.

Het waterschap doet het beheer en onderhoud van het stedelijk water en de gemeente van de openbare ruimte daar rondom heen. Dat is in de basis een duidelijke verdeling. Maar in de praktijk zijn deze nauw met elkaar verweven en moeten tal van zaken worden geregeld. Tijdens de bijeenkomst werden in 5 workshops 4 thema's uitgewerkt:

1. Hoe gaan we in de praktijk om met slechte waterkwaliteit?
2. Hoe stemmen we inrichting en onderhoud op elkaar af? (twee groepen deden dit thema)
3. Hoe zorgen we dat streefbeelden echt worden gerealiseerd?
4. Hoe gaan we om met incidenten?

De deelnemers gingen in kleine groepen naar buiten, naar enkele waterpartijen en de naastgelegen openbare ruimte om daar op vanzelfsprekende wijze kennis te nemen van aandachtspunten uit de praktijk. Naderhand gingen zij aan de slag met hun opdrachten om gesignaleerde aandachtspunten om te buigen tot tips waar alle betrokkenen hun voordeel mee kunnen doen. Bijgaande sheet toont de opdrachten voor de groepjes.

Opdrachten voor de workshops

- Even kort kennismaken in jullie werkruimte.
- Dan naar buiten om een beeld te krijgen:
 - thema 1 en 2 wandelen naar Berkhof; zie het kaartje; Hendri Witteveen
 - thema 3 en 4 fietsen naar Oostervoort; zie het kaartje; Jacqueline Tomey
- 10:45 terug in de werkruimte (let zelf op de tijd!)
- Aandachtspunten ombuigen tot tips voor de Achterhoek.
 - Schrijf je tips netjes op een flipover en kies wie de terugmelding doet.
- Vanaf 11:30 plenair terugkoppelen van de tips vanuit jullie groep.

In de navolgende hoofdstukken worden de tips vanuit deze workshops gepresenteerd.

Presentatie workshop 1 – Slechte waterkwaliteit.

1 – Slechte waterkwaliteit

Hoe gaan we om met slechte waterkwaliteit?

- Denk aan botulisme, vissterfte, blauwalg, ziekte van Weil, etc.
- Hoe ga je om met een melding hierover van burgers?
- Hoe weet je welke organisatie, afdeling of persoon aan zet is?
- Hoe moeten we handelen in dergelijke situaties?
- Hoe regelen we de communicatie met elkaar en met burgers?
- Welke aandachtspunten zijn er en welke tips hebben jullie?

Water kwaliteit | 1.

o Oorzaak achterhalen

eenden, overtollig voer, vis, slib, diepte, stroming, inrichting

o Mogelijke maatregelen bepalen

bronnen
weghalen

baggeren, eenden
verwijderen,
communicatie

Symptomen
bestrijden

doorspoelen,
verdiepen

o Omvormen vijver overwegen

bv. droogvallend retentiepark

↳ afweging beleving, inwoners, berging, kosten, samenwerking!

Presentatie workshop 2 – Inrichting en onderhoud.

2 – Inrichting en onderhoud

Hoe stemmen we inrichting en onderhoud op elkaar af?

- Denk aan de grote machines waarvoor te weinig plek is gereserveerd.
- Hoe kun je het watersysteem goed beheren in een stedelijke omgeving?
- Met wie maak je daarover afspraken en hoe zorg je dat die echt tellen?
- Hoe bereik je dat de inrichters oog krijgen voor het beheer en onderhoud?
- Hoe kan het waterschap onderhoud afstemmen op stedelijk gebied?
- Hoe regelen we de communicatie met elkaar en met burgers?
- Welke aandachtspunten en welke tips hebben jullie?

Thema 2: Inrichting en Onderhoud 2

- 1.) Bij totstandkoming van een ontwerp er zorg voor dragen dat ook de groen- en waterbeheerders v/d onderhoudsdiensten van gemeente en waterschap an tafel zitten
- 2.) Frequentie overleg tussen gemeente en waterschap
 - ↳ maatwerk
 - ↳ herinrichting van oevers
 - ↳ verplaatsen van bomen
 - ↳ frequentie maatregelen door waterschap
- 3.) Waterskwaliteitsproblemen, maatregelen:
 - Afvoerheid oeveren — ↳ wegruimen!
 - Wateraanvoer creëren
 - ↳ mogelijkheden verkennen
 - 3 ipv 1 buidbalk
 - Communicatie
 - taluds
 - betonnen balk verwijderen
 - verdiepen / verandiepen
- 4.) b.o.p.

Presentatie workshop 2(extra) – Inrichting en onderhoud.

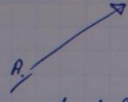
2 – Inrichting en onderhoud

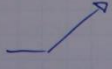
Hoe stemmen we inrichting en onderhoud op elkaar af?

- Denk aan de grote machines waarvoor te weinig plek is gereserveerd.
- Hoe kun je het watersysteem goed beheren in een stedelijke omgeving?
- Met wie maak je daarover afspraken en hoe zorg je dat die echt tellen?
- Hoe bereik je dat de inrichters oog krijgen voor het beheer en onderhoud?
- Hoe kan het waterschap onderhoud afstemmen op stedelijk gebied?
- Hoe regelen we de communicatie met elkaar en met burgers?
- Welke aandachtspunten en welke tips hebben jullie?

1, Duidelijkheid ontbreekt m.b.t.
onderhoud en inrichting
breedtes, beplanting, etc.

2, A.
B, duidelijke streefbeelden.
C, goede communicatie
(buurt, WRIJ, gemeente, visser.)

3,
- aangepaste machines
- afval ^(afval) vrijkomend maaisel

4, Vroegtijdig overleg met 'beheer'
- beeldkwaliteit
- frequenties onderhoud
- voorbeeld locaties laten zien

5, Breed overleg div. partijen
(WRIJ gemeente burger/buurt visser.)
duidelijke laders

6, Zoek de communicatie div. mogelijkheden
uitleggen maar ook ophalen.
daardoor meer waardering/ commitment
begrip
durf te evalueren!

7, - "Minder ruimte voor eenden"
"ontmoedigingsbeleid"
- dieper waardoor minder opwarming
(waterkwaliteit.)

nadrukken over doornroming water

Presentatie workshop 3 – Streefbeelden realiseren.

3 – Streefbeelden realiseren

Hoe zorgen we dat de streefbeelden echt worden gerealiseerd?

- Denk aan onduidelijkheid over maaisel, drijfvuil en dergelijke
- Denk aan de verwachtingen van burgers die gewoon iets moois verwachten
- Wie ruimt het drijfvuil op en de rommel in de (natuurlijke) oever?
- Wat zijn eigenlijk streefbeelden en waar liggen die vast?
- Hoe monitoren we het werkelijke functioneren in de praktijk?
- Hoe regelen we de communicatie met elkaar en met burgers?
- Welke aandachtspunten zijn er en welke tips hebben jullie?

Thema 3: Streefbeelden (3)

⊙ Bij bestaande situaties, nieuwbouw:

- * vastleggen ~~van~~ eigendom + B&O
- * gezamenlijk opstellen streefbeeld
"gewenste toekomstige ontwikkeling"
- * in een vroeg stadium alle disciplines aan tafel.

gemeente
burgers
waterschap
ondernemers
(project) ontwikkelaar

Tips

- * Klimaat adaptatie
 - meer groen / water
 - waterkwaliteit i.r.t. droogte
- * Waterschap: specifiek onderhoud stedelijk water.
- * Kansen Omgevingswet
omgevingsplan

Presentatie workshop 4 – Incidenten.

4 – Incidenten

Hoe gaan we om met incidenten?

- Denk aan (bijna) verdrinking.
- Denk aan brand, het bluswater en aan lekkende tanks.
- Hoe weet je welke organisatie en welke personen je dan moet benaderen?
- Hoe ga je om met meldingen van incidenten?
- Hoe moeten we handelen in dergelijke situaties?
- Hoe regelen we de communicatie met elkaar en met burgers?
- Welke aandachtspunten zijn er en welke tips hebben jullie?

INCIDENTEN (GROEP 4)

⇒ BIJ INRICHTING REKENING HOUDEN MET:

① TALUDS (KIND VRIENDELIJK) 1:5

② ZICHT OP HET WATER.

- TALUD
- BEGROEING.

③ VOORLICHTING OVER GEBRUIK $\frac{1}{4}$ WATER.

④ BIJ INRICHTING KIJKEN WELKE

"RISICO'S" ER BOVENSTROOMS ZIJN.

- BLUSWATER
- OPSLAG VAN..... VLAAG BIJ OPSTUW.

⑤ BIJ CALAMITEIT INZICHT IN SYSTEEM HEBBEN.

- BIJ BRAND WETEN WAAR BLUSWATER BLIJFT.

⑥ HOE WETEN WE ELKAAR "SNEL" TE VINDEN.

⑦ TERUGKOPPELING GEVEN.

⑧ COMMUNICATIE

↳ PREVENTIEF

↳ BIJ CALAMITEIT ~~ELKAAR~~ DE BURGER EN ELKAAR WETEN TE INFORMEREN.

Reflectie door aanwezige bestuurders.

Voorafgaand aan de presentaties vanuit de workshops waren de volgende bestuurders gearriveerd:

- Tanja Loeff – Wethouder gemeente Montferland – voorzitter waterberaad Achterhoek +
- Peter Schrijver – Heemraad waterschap Rijn en IJssel
- Vincent van Uem – Wethouder gemeente Oost Gelre
- Gerard Nijland – Wethouder gemeente Aalten
- Paul Seesing – Wethouder gemeente Bronckhorst
- Michel Scholten – manager gemeente Winterswijk, namens wethouder Rik Gommers

Aan de bestuurders werd gevraagd om direct een eerste persoonlijke reactie te geven op de tips vanuit de presentaties. De reacties kwamen uit de losse pols, dus niet eerst vastgesteld door de College's waarvan de betreffende bestuurders deel uitmaken. Hun reacties worden daarom in dit verslag niet aan personen gekoppeld maar in algemene zin benoemd.

De aanwezige bestuurders waren onder de indruk van de positieve energie vanuit de workshops. Het werkveld kent betrokken medewerkers die hun werk met enthousiasme doen en willen gaan voor goede afstemming! Veel van de aangereikte tips werden door de bestuurders aangemerkt als zijnde relevant. Daarmee gaven zij ruimte aan de werkgroep die deze bijeenkomst heeft georganiseerd om de tips uit te werken en te agenderen.

De volgende 3 onderwerpen kwamen het meest naar voren tijdens de bestuurlijke reflectie:

1. Burgerparticipatie bij stedelijk waterbeheer verder ontwikkelen
Pilots uitvoeren om de beste werkvormen te ontwikkelen
De resultaten hiervan terugkoppelen via Achterhoek +.
2. Afstemming langs de waterkant verder ontwikkelen
Welke overlegvormen werken voor structurele afstemming van het ontwerp, het beheer, het onderhoud en gewenste ontwikkelingen aan het water en de aanliggende openbare ruimte?
Zorg dat de tips vanuit de workshops op de agenda komen en worden uitgewerkt.
3. Aangepaste machines en maatwerk
Het waterschap is voornemens om voor het stedelijk waterbeheer, vergeleken met het buitengebied, meer gebruik te gaan maken van aangepaste machines en open te staan voor maatwerk, passend bij de schaal van het stedelijke gebied.
Het is een nieuwe uitdaging om dit gezamenlijk vorm te geven.

Evaluatie naar aanleiding enquête deelnemers

Door de werkgroep zijn de deelnemers geëncquêteerd naar hun ervaringen en hoe een vervolg er bij voorkeur uitziet. Meer dan de helft van de mensen heeft uiteindelijk gereageerd.

Eerst een samenvatting van de tips en tops die deze dag hebben opgeleverd, daarna ideeën over uitwerking en vervolg.

Tops:

Deze dag heeft de mogelijkheid geboden tot:

- het voeren van een gesprek met collega's van andere disciplines (bijv. RO over klimaat)
- het netwerken op inhoud met collega's van verschillende disciplines en verschillende gemeenten
- voeren van gesprekken in het veld met de praktijkvoorbeelden bij de hand
- het delen van de inbreng van de betrokken bestuurders; hoe zij tegen de dagelijkse praktijk aankijken als bestuurder

Tips:

Deze dag heeft ook een mooie opbrengst geleverd, zoals:

- aandacht te geven voor integrale aanpak projecten in voorbereiding
- bij het oppakken van projecten meer focussen, maak de doelgroep waarmee je het gesprek aangaat niet te breed
- tijdens de plenaire bijeenkomst niet teveel herhaling maar voer een concretere discussie, in dit geval met de bestuurders. Hier meer tijd voor inplannen.

Vervolg op “We spreken af bij de waterkant...”

Als mogelijk vervolg geeft de meerderheid van de geënquêteerde deelnemers aan dat men vervolgbijskomsten zeer op prijs stelt, de meesten geven aan in de vorm van een regulier technisch overleg water bijvoorbeeld eenmaal per jaar, ook een groot aantal in de vorm van een themadag. Bestuurlijk wordt een vervolg ook belangrijk gevonden.

Voorstel aan het Beraad Water

Het voorstel van de werkgroep aan het Beraad Water is het vervolg de aankomende tijd in de vorm van enkele themabijskomsten te organiseren. De drie onderwerpen, die de meeste aandacht kregen bij de bestuurlijke reflectie, lenen zich daar goed voor. Gezien deze onderwerpen mede in relatie tot daarbij betrokken medewerkers kan dit het beste in twee bijskomsten opgedeeld worden, te weten burgerparticipatie en nadere afstemming onderhoud, waaronder overlegvormen, aangepaste machines en maatwerk.

Nadere afstemming onderhoud

En een eerste bijskomst kan in het voorjaar van 2018 plaatsvinden over een ‘overleg langs de waterkant ...’ over de afstemming langs de waterkant. Tijdens deze bijskomst worden de organisatorische zaken tussen het waterschap en gemeenten besproken en aangepakt. Met de aandacht op de praktische kant van het samenwerken. Daarbij ook de afstemming machines en inrichting oppakken, zoals door de bestuurders is voorgesteld.

Burgerparticipatie

De bestuurders hebben aangegeven dat zij het van belang vinden de burgers bij de projecten te betrekken. Het voorstel is daarom een bijskomst over Burgerparticipatie te organiseren en hierbij ook inwoners te betrekken. Een onderdeel hierbij kan zijn langs projecten te gaan, in de 1^e plaats initiatieven van burgers, in de 2^e plaats initiatieven van gemeente en WRIJ waar vervolgens de inwoners zijn bijgehaald. Tijdens deze bijskomst een open discussie voeren met de betreffende inwoners over tips en tricks ophalen, lessons learned. Deze bijskomst kan dan in het najaar van 2018 plaatsvinden.

Beide onderwerpen voor te bereiden door kleine werkgroepen, ook met mensen van buiten het Beraad Water.

Overige

Van de behandelde 4 workshops op de themadag “We spreken af bij de waterkant....” (12 april jl.) zijn veel suggesties gedaan (zie de geproduceerde flapovers), die nuttig zijn om mee te nemen bij de dagelijkse gang van zaken en ervaringen onderling uit te wisselen (nu kennen we elkaar, zie deelnemerslijst). Mocht een van de onderwerpen in praktijk verdere verdieping nodig hebben, dan kan een toekomstige werkgroep dat in het programma opnemen of in toekomst een aparte bijskomst (2018 of later) voor organiseren.

***We kunnen terugkijken op een geslaagde
bijeenkomst aan de waterkant !***

